

O ľudových výrobkoch a ľudovej výrobe - Spracovávanie kovu :)

Spracovávanie kovu

Spracovanie kovu má v slovenskej ľudovej výrobe svoje výrazné postavenie. Špecifické je drotárstvo - charakteristické zamestnanie pre obyvateľov severozápadného a severovýchodného Slovenska (oblasť Kysúc a Spiša). Drotárstvo ako potulné zamestnanie vzniklo v 18. storočí. Podnetom k vzniku tohto špecificky slovenského remesla bolo i používanie hlineného riadu v dedinských domácnostiach. Drôtovaním nadobúdala hlinený riad väčšiu trvácnosť. Drotárstvo zaniklo po druhej svetovej vojne v dôsledku zvýšenej konkurencie priemyselnej výroby a v súvislosti so vznikom nových hraníc, ktoré obmedzili pohyb drotárov.

Vyrábali sa misy, podložky, odrôtovaná keramika.

Ľudové šperkárstvo má osobitné postavenie v spracúvaní kovov. Výroba šperkov využívala techniku tepania, vybijania, gravírovania, liatia a intarzie. V sortimente domácej výroby pre potrebu vlastnú alebo najbližších prevažovala výroba doplnkov odevu a účesu, ako boli spinky, gombíky, pracky, ihlice, hrebene, prstene a čističe fajok. Nesmieme zabudnúť ani na valašky - jeden z atribútov pastierskej kultúry na Slovensku.

Neodmysliteľnou súčasťou výrobkov z kovu boli liate a plechové zvonce rôznych veľkostí a zvukov. Ich zhotovovanie bolo vo veľkej miere rozšírené na Orave, z ktorej smerovali výrobky aj do iných oblastí Slovenska. Výroba liatych zvoncov súvisela najmä s chovom dobytky a oviec.

K náročným technikám spracovania kovu patrilo kováčstvo. Toto remeslo patrilo k málopočetnej skupine dedinských remesiel, ktoré vykonával pre celé obecné spoločenstvo jeden, prípadne viacerí remeselníci. Dedinským kováčom rozsah ich výrobného programu určovali potreby miestneho spoločenstva. Patrili k nim výroba a opravy kovových úžitkových predmetov (poľnohospodárske náradie, klince, podkovy, nástroje, reťaze, kuchynské náradie a pod.). Kováčska práca sa však svojim záberom prikláňala aj k umeleckému remeslu a to najmä výrobou výrobkov pre uplatnenie v architektúre ako boli mreže, kovania dverí, okenice ale tiež i kované zvieratká, svietniky, figúrky a plastiky.

[Filigrán](#)